

TEXT PER A L'AUDIOGUIA «JUAN USLÉ. ULL I PAISATGE»

INTRODUCCIÓ

La Fundació Per Amor a l'Art és una fundació privada i familiar que, constituïda al maig del 2014, desplega la seua triple activitat –artística, social i investigadora– en l'antiga fàbrica rehabilitada Bombas Gens de València. La Fundació desenvolupa el vessant artístic a través de Bombas Gens Centre d'Art. La labor relacionada amb la integració social de menors en risc d'exclusió i el suport a persones amb dany cerebral adquirit es du a terme des de l'Àrea Social. I també impulsa, a partir de l'Equip Wilson, la investigació i divulgació de malalties minoritàries, especialment la malaltia de Wilson.

La missió de la Fundació Per Amor a l'Art és compartir i sensibilitzar en cada un dels vessants en què treballa, i contribuir així a crear un entorn millor per a totes les persones.

«Ull i paisatge» és una exposició monogràfica dedicada a l'artista Juan Uslé. Comissariada per Nuria Enguita i Vicent Todolí, assessor de la col·lecció Per Amor a l'Art, la mostra ofereix un recorregut per l'obra de l'artista que abasta des de mitjan dècada dels huitanta fins a l'actualitat.

Juan Uslé va nàixer a Santander en 1954. La infància que tingué, vinculada al moment sociopolític espanyol, la va marcar un moment dramàtic que li va deixar empremta: una insolació que el va obligar a estar-se a la seua habitació durant dies en foscor i silenci. El cine també va ser un element fonamental dels primers anys: un llenguatge del qual va aprendre a veure imatges i analitzar-les formalment. El fet dramàtic del confinament i el cine són elements dels quals l'artista es nodrirà en una obra plàstica en la qual destaca la calma visual.

En la dècada dels setanta, Uslé es va formar a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Carles de València, on es va originar el seu gust per l'abstracció. Ja en aquell moment, l'artista consolidaria algunes referències estilístiques i temàtiques en la seua obra, com per exemple la figura del capità Nemo, a qui li dedica diverses obres d'esta exposició i que és una metàfora de com entén l'artista la pintura. Per a Uslé, la pràctica pictòrica funciona com un viatge en el qual la pintura és l'únic objectiu.

Acabada l'etapa acadèmica i establert entre Saro (a Cantàbria), Nova York i, més cap ací, Benissa (a la Marina Alta), va començar el seu viatge propi per la pintura amb una tendència constant cap a la pèrdua dels referents figuratius. Des dels inicis, Uslé situa l'ull, la memòria, l'ensomni –en definitiva, el subjecte i la seua mirada– en el centre del seu treball: es fa evident el caràcter subjectiu de la mirada, que determina sempre la nostra percepció del món. Al llarg de la seua carrera, els paisatges es presenten com a peces més personals, més íntimes i subjectives. Paisatges que es mesclen amb altres llocs concrets, ficticis i evocats.

L'exposició comença amb obres de l'artista de la segona mitat de la dècada dels huitanta –en què inicia un viatge des del qual explora la relació entre mirada, paisatge i memòria– per a endinsar-se després en obres de la dècada dels noranta, on ja avança l'abstracció lírica que caracteritzarà la seua pintura del segle vint-i-u i a la qual se li dedica la Nau 4 de Bombas Gens Centre d'Art.

NAU 3

L'exposició «Ull i paisatge» arranca en la Nau 3 de Bombas Gens Centre d'Art amb un conjunt de pintures que pertanyen a la segona mitat dels anys huitanta en les quals es pot observar la tensió que hi ha entre el paisatge i la seua abstracció, i que ja anticipen el llenguatge pictòric posterior de l'artista.

En alguns dels llenços encara es poden reconèixer certs elements figuratius, però, després del viatge a Nova York en 1987, l'artista s'allunya encara més de la representació de la realitat. Uslé arriba a aconseguir pràcticament l'esborrament total de les imatges i la memòria en unes obres que amaguen moltes capes pictòriques davall dels diferents negres, deixant intuir que alguna cosa batega darrere de la foscor. Progressivament, l'artista recuperarà la llum i el color, en una obra abstracta i de camps de color.

En la taula central es mostren un conjunt d'aquarel·les. L'artista indaga en la relació entre el món i l'ull que mira (o com la realitat la filtra sempre la mirada subjectiva de cada ésser humà). Cada paisatge naix d'un ull en l'interior del qual es dibuixa un horitzó, lloc de trobada entre el món exterior i l'interior.

A la paret transversal que dividix la nau es troba *The Book of Landscapes* (1988): una sèrie en la qual Uslé recupera una llibreta de comptes que va trobar perduda pels carrers de Nova

York. La llibreta li va servir de marc per a exercicis ràpids i intuïtius. La idea del paisatge, del viatge i de l'aigua són una constant aquí.

En la sala següent, continuant en la Nau 3, hi ha un conjunt d'obres de la dècada dels noranta. Els paisatges als quals fa referència en les seues peces s'esvaïxen o, potser, remetent al de la trama urbana de la ciutat de Nova York o als de la seua pròpia memòria. Són pintures caracteritzades per la repetició gestual en les quals es distingix amb claredat el ritme del pinzell i les composicions es tornen notablement més dinàmiques. L'artista, en eixe període, vol indagar en allò singular, crear obres diferents sempre de les anteriors partint de la idea de *Nàmaste* (salutació nepalesa amb el qual es reconeix la singularitat de l'altre).

NAU 4

En la Nau 4 s'exposen un conjunt d'obres de la sèrie *Soñé que revelabas*, que Juan Uslé va iniciar en 1997 i que continua hui en procés. Les pintures seleccionades per a la mostra daten de la segona dècada de l'actual segle, entre les quals hi ha peces creades expressament per a l'exposició.

En este cos de treball s'aprecia la consolidació artística de les etapes anteriors de l'artista: combina la calma visual i l'expansió del camp pictòric de la dècada dels anys vuitanta i les composicions dinàmiques i gestuals dels noranta.

La intenció de l'artista en esta sèrie és sempre revisitar una peça anterior del mateix conjunt d'obres, constatant-ne alhora la impossibilitat. Sobre les superfícies, l'artista plasma –a manera d'escriptura pictòrica o paisatge corporal– una sort d'autoretrats. Són obres creades a partir de franges horitzontals construïdes mitjançant la successió de pinzellades verticals que es repetixen metòdicament i que les determinen el batec, la respiració i l'aïllament de l'artista. Pintades en soledat, silenci i penombra, són registre d'un temps de vida, d'un paisatge mental i emocional.

Les obres seleccionades per a la mostra compartixen, a més, el fet de contindre en el títol els noms de diferents rius. L'aigua fluïx pel llit com la vida, recorre a cada pas un paisatge diferent, avança sempre, sense parar.

En el centre de la sala es mostra una selecció d'obres de la sèrie *Notes on SQR* (2011-20), un treball que l'artista fa junt amb el que hi ha a les parets, en què l'horitzontalitat, la pinzellada, el camp de color, l'horitzó o el ritme continuen sent els protagonistes.

Complementant l'exposició, s'ha elaborat un catàleg en el qual hi ha les obres exposades de l'artista i unes quantes més del mateix període. A més, John Yau i Mónica Carballas han escrit per a la publicació dos textos que nodriren les obres de l'artista amb les seues interpretacions, exquisides.

Per a adquirir el catàleg o per a més informació, per favor, pregunteu al personal de sala o de la recepció del centre.

Moltes gràcies per vindre a conèixer-nos.